...

Државен завод за статистика

Статистичко истражување за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови

ДС_ГРАД.21_М_МК_2024_12

Референтни метаподатоци според SIMS 2.0 структура

S.1	**Контакт**
S.1.1	**Организација/ институција за контакт**
Државен завод за статистика	
S.1.2	**Организациска единица за контакт**
Одделение за индустрија,градежништво и деловни тенденции	
S.1.3	**Лице за контакт**
Наташа Ценова	
S.1.4	**Звање на лицето за контакт**
Советник	
S.1.5	**Поштенска адреса**
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
S.1.6	**Електронска адреса**
natasa.cenova@stat.gov.mk	
S.1.7	**Телефонски број**
00389 2 3295 763	
S.1.8	**Факс**
00389 2 3111 336	
S.2	**Ажурирање метаподатоци**
S.2.1	**Последна потврда на метаподатоците**
04/06/2025	
S.2.2	**Последна објава на метаподатоците**
04/06/2025	

S.2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

04/06/2025

S.3	Статистичка презентација

S.3.1	Опис на податоците

-Номинални вредности на договорени градежни работи (по видови објекти според НКД Рев.2),

-Номинални и реални индекси на извршени градежни работи (по видови објекти според НКД Рев.2),

-Сезонски прилагодени индекси на извршени градежни работи (по видови објекти според НКД Рев.2),

-Номинални и реални вредности на извршени градежни работи (по видови објекти според НКД Рев.2).

S.3.2	Систем на класификации

-Национална класификација на дејности, НКД Рев.2

-Номенклатура на градежни објекти и градежни работи, НГОГР

S.3.3	Опфат на сектор/и

F/Ѓ - Градежништво, според НКД Рев.2.

S.3.4	Статистички концепти и дефиниции

Градежен објект е секоја одвоена, самостојна функционална целина (подземна, надземна и водоградба), чија намена е однапред одредена и е трајно лоцирана на одредена територија. Според видот, градежните објекти, како дел од градежната дејност, се делат на: - објекти од високоградба - објекти од нискоградба Високоградбата се занимава со изградба на објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина. Во оваа група спаѓаат сите станбени и деловни згради, односно сите згради кои се јавуваат како придружни објекти на објектите од нискоградбата и хидроградбата (станични згради, аеродромски згради, згради на трафостаници, пристаништа, силоси итн.). Нискоградбата се занимава со изградба на објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата. Во оваа група спаѓаат објектите од типот на патишта, железнички пруги, мостови, тунели итн - Вредност на извршените градежни работи е фактурирана вредност, без ДДВ, на реализираните (извршени) градежни работи во тековниот месец. - Број на вработени во деловниот субјект во извештајниот месец ги опфаќаат работниците кои биле вработени во извештајната единица на крајот на месецот без оглед на тоа дали тој ден биле на работа, годишен одмор, боледување и друго. - Број на извршените ефективни часови за сите вработени во деловниот субјект во извештајниот месец - се прибира податок за просечниот број на работни часови во текот на месецот. За пресметување на индексот на извршени градежни работи се користи дефлаторот за индексот на трошоците во градежништвото за изградба на нови објекти за индивидуално домување, и тоа од 2010 наваму.

S.3.5	Статистичка единица
Извештајни единици : Деловните субјекти кои припаѓаат на секторот F/Ѓ - Градежништво, според НКД Рев.2, како и деловните субјекти кои не се класифицирани во овој сектор но извршувале некоја градежна активност.	
S.3.6	**Статистичка популација**
Статистичка популација се деловните субјекти кои припаѓаат на секторот F/Ѓ - Градежништво, според НКД Рев.2, како и деловните субјекти кои не се класифицирани во овој сектор но извршувале некоја градежна активност.	
S.3.7	**Референтна област**
НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).	
S.3.8	**Временска покриеност**
Од 1952 до 2007 (претходна година = 100). Од 2007 (2021 = 100) според Номенклатурата на градежни објекти и работи.	
S.3.9	**Базен период**
2021=100	
S.4	**Единица на мерење**
Индекси, стапки (%),илјади денари, број, час.	
S.5	**Референтен период**
Месец.	
S.6	**Институционален мандат**
S.6.1	**Законски акти и други договори**
НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија" бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.31/20) (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/) Програма за статистички истражувања за периодот 2023-2027 година („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.29/23 и 57/25). (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/) ЕВРОПСКА РЕГУЛАТИВА Регулатива (ЕЗ) бр. 1165/98 на Советот Регулатива (ЕЗ) бр. 1503/2006 на Комисијата за спроведување и изменување и	

дополнување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1165/98

Регулатива (ЕЗ) бр. 2019/2152 за Европските деловни статистики, како и Регулативата (ЕЗ) бр. 2020/1197 за нејзино спроведување која ги дефинира техничките спецификации.

Методологија за краткорочни деловни статистики, Евростат, 2006

S.6.2	Споделување на податоци

Индексите се испраќаат (преку eDAMIS) до Евростат.

S.7	Доверливост

S.7.1	Доверливост - политика

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/). 2.Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/).

S.7.2	Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika) и Политиката за доверливост (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/),индивидуалните податоци не се објавуваат. Но, доколку се обезбедува пристап до микроподатоци од соодветното истражување, тогаш треба да се наведат методите кои се користат за спречување на разоткривање на податоците.

S.8	Политика за објавување

S.8.1	Календар на објавување

Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопшгтенија, кој се ажурира квартално.

S.8.2	Пристап до Календарот на објавување

https://www.stat.mk/mk/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%98%D0%B0%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/#

S.8.3	Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

S.9	Фреквенција на дисеминација

Месечна.

S.10	Достапност и јасност

S.10.1	**Соопштенија**

Соопштенијата се објавуваат (и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето:„Соопштенија“

(https://www.stat.mk/mk/%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0).

S.10.2	**Публикации**

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

S.10.3	**Онлајн база на податоци**

МАКСтат базата на податоци - Градежништво

http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef

Број на прегледи на податочните табели од МАКСтат = 1 380.

S.10.3.1	**AC1. Број на прегледи на табелите со податоци**

Број на прегледи на податочните табели = 1 380.

S.10.4	**Пристап до микроподатоци**

Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (https://www.stat.mk/mk/za-nas/profeduri/pristap-do-anonimizirani-mikropodatofi-za-nauchno-istrazhuvachki-feli/).

S.10.5	**Друго**

По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби.

Индексите се испраќаат (преку eDAMIS) до Евростат.

S.10.5.1	**AC 2. Број на прегледи на метаподатоците**

Број на прегледи на метаподатоци < 15.

S.10.6	**Документација за методологијата**

Методолошките објаснувања национално

https://www.stat.gov.mk/pdf/Ostanato/MesIzvVredIzvrDogGradRab.pdf

Методологија за краткорочни деловни статистики, на Евростат

https://circabc.europa.eu/sd/a/fd45995c-7bfd-4db0-986e-14ac23072343/Methodological%20manual%202006%20KS-BG-06-001-EN.pdf

S.10.6.1	АС 3. Стапка на комплетност на метаподатоците

Опфатност на метаподатоци од статистичките аутпути = 88.9%.

Опфатност на метаподатоци од статистичките процеси = 87.5%.

Опфатност на метаподатоци од квалитетот = 64.7%.

S.10.7	Документација за квалитетот

Број на прегледи на метаподатоци < 15.

S.11	Управување со квалитет

S.11.1	Обезбедување на квалитетот

Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/kvalitet/kodeks-za-rabota-na-evropskata-statistika/) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (ESS Quality Assusrance Framework-- https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf). Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 4б и член 4в (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/).

S.11.2	Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнос процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM) . Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

S.12	Релевантност

S.12.1	Потреби на корисниците

Податоците за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови се користат од страна на различни владини институции, со цел следење на економските состојби во земјата. Индексите, како краткорочен индикатор, претставуваат појдовна основа за различни економски анализи, креирање на стратешки планови за преземање на идни активности и донесување на одлуки за реализирање на економските политики. Индексите за извршените градежни работи се користат и од релевантни меѓународни институции како што се Евростат и ММФ.

S.12.2	Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

S.12.3	Комплетност и R1. Стапка на комплетност на податоците за корисници

Сите нивоа на агрегација, според регулативите за краткорочни статистики, за индексите на извршени градежни работи,работници и ефективни работни часови, се пресметуваат и објавуваат на национално ниво и се доставуваат до Евростат.

Комплетност на податоците на национално ниво = 100%.

Комплетност на податоците за Евростат = 100%.

S.12.3.1	R1. Стапка на комплетност на податоците за производители

Број на обезбедени податоци на национално ниво = (3податок*12месеци) = 36.
Број на податоци кои треба да бидат обезбедени на национално ниво = (3податок*12месеци) = 36.
R1. - Комплетност на податоците на национално ниво = (12/12*100) = 100%.
Број на испратени податоци во Евростат = (3податок*12месеци) = 36.
Број на податоци кои треба да бидат испратени во Евростат = (3податок*12месеци) = 36.
R1. - Комплетност на податоците во Евростат = (12/12*100) = 100%.

S.13	Точност и веродостојност

S.13.1	Севкупна точност

Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.

S.13.2	Примерочни грешки и A1. Индикатори за примерочни грешки за корисници

Не е применливо, статистичкото истражување не се спроведува врз случајно избран примерок и нема пресметка на примерочни грешки.

S.13.2.1	A1. Индикатори за примерочни грешки за производители

НЕ Е ПРИМЕНЛИВО.

S.13.3	Непримерочни грешки и A4. Стапка на неодговор на единица за корисници и A5. Стапка на неодговор на белег за корисници

Грешки при опфат: Не се врши мерење.

Надопфатеност: Не се врши мерење.

Грешки при мерење: Нема појава на грешки при прибирање на податоците. Разликите во вредностите на прибраните со вистинските податоци тековно се обработуваат и не се врши мерење на истите.

Грешки при неодговор: Ова статистичко истражување има 100% опфат на единици и белези.

Единици без одговор (неопфатени единици од целната популација) = 0%.

Белези без одговор = 0%.

Грешки при обработка на податоци: Во обработката на податоците, прибраните податоци за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови, при внесувањето се контролираат, се споредуваат со податоците од последниот референтен период, се контактираат извештајните единици, се проверуваат и анализираат излезните податоци, а за корекциите се поставува постапката за контрола.

Грешки во моделот за суперконтрола: Не е применливо.

S.13.3.1	**Грешки во опфатот**

S.13.3.1.1	**А2. Стапка на преопфатеност**

Не се измерени.

S.13.3.1.2	**А3. Учество на заедничките единици**

Пропорција на заеднички единици = 0%.

S.13.3.2	**Грешки при мерење**

Нема појава на грешки при прибирање на податоците. Разликите во вредностите на прибраните со вистинските податоците тековно се обработуваат и не се врши мерење на истите.

S.13.3.3	**Грешки при неодговор**

Ова статистичко истражување има 100% опфат на единици и белези.

Единици без одговор (неопфатени единици од целната популација) = 0%.

Белези без одговор = 0%.

S.13.3.3.1	**А4. Стапка на неодговор на единица**

Единици без одговор = 0%

S.13.3.3.2	**А5. Стапка на неодговор на белег**

Белези без одговор = 0%.

S.13.3.4	**Грешки при обработката на податоците**

Не се врши мерење на грешки при обработката на податоците.

S.13.3.5	**Грешка од избраниот модел**

Не е применливо.

S.14	**Навременост и точност**

S.14.1	**Навременост и ТР2. Временско задоцнување на конечните резултати за корисници**

Податоците за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови се објавуваат најдоцна 45 дена по завршувањето на референтниот период како дефинитивни податоци.

Временска разлика до дефинитивните резултати = Т+45.	
S.14.1.1	**TP1. Временско задоцнување на првите резултати за производители**
Временска разлика до првите резултати = 0.	
S.14.1.2	**TP2.Временско задоцнување на конечните резултати за производители**
Временска разлика до дефинитивните резултати = 45.	
S.14.2	**Точност и TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители**
Податоците се објавуваат на денот, што е утврден (најавен) во Календарот за навременост. Временска разлика на проследување во Евростат (просечно месечно) = 0 денови.	
S.14.2.1	**TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители**
Временска разлика на проследување во Евростат (просечно месечно) = 0 денови.	
S.15	**Кохерентност и споредливост**
S.15.1	**Географска споредливост**
Податоците за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови се произведуваат на национално ниво и се усогласени со регулативите за краткорочни статистики. Ова обезбедува споредливост на националните податоци со европските податоци. Податоците се споредливи на НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).	
S.15.1.1	**CC1.Коефициент на асиметрија на тековите од мирор-статистиките**
Не е применливо.	
S.15.2	**Временска споредливост и CC2. Должина на споредливи временски серии за корисници**
Од јануари 2007 година по НКД Рев.2 (2021 = 100) и нема прекин на временската серија. Должината на споредливата временска серија е 228 референтни периоди.	
S.15.2.1	**CC2. Должина на споредливи временски серии за производители**
Должина на споредлива временска серија = 192 референтни периоди.	
S.15.3	**Меѓудоменска кохерентност**
Податоците се споредуваат со годишните податоци од Статистичко истражување за градежни објекти на кои се изведувани работи од страна на деловните субјекти за објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба (годишно) (ГРАД.11). Споредувањето се прави, по потреба, за контрола на логичноста на вредноста на извршени градежни работи. Индексите на извршени градежни работи се применливи во пресметките во Национални сметки.	
S.15.3.1	**Кохерентност на месечните / кварталните / полугодишните статистики со годишните статистики**

Податоците се споредуваат со годишните податоци од Статистичко истражување за градежни објекти на кои се изведувани работи од страна на деловните субјекти за објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба (годишно) (ГРАД.11). Споредувањето се прави, по потреба, за контрола на логичноста на вредноста на извршени градежни работи.

S.15.3.2 Кохерентност со национални сметки

Индексите на извршени градежни работи се применливи во пресметките во Национални сметки.

S.15.4 Внатрешна кохерентност

Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена, податоците се контролираат и анализираат во процесот на производство.

S.16 Трошок и оптовареност

Не се пресметува.

S.17 Ревизија на податоците

S.17.1 Политика за ревизија на податоците

Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС: (https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%86%D0%B8/.)

S.17.2 Практика за ревизија на податоците и A6. Просечна големина на ревизијата на податоците за корисници

Големи ревизии на податоците се направени при промена на базната година во 2024 со 2021 = 100, број на референтни периоди = 216 (2007M01-2024M12). Индексите на извршени градежни работи, за периодот 2007-2024 година, пресметани со базна година 2015, се прилагодени на новата базна година 2021.

S.17.2.1 A6. Просечна големина на ревизијата на податоците за производители

Број на ревизии на податоците =132

S.18 Статистичка обработка

S.18.1 Извори на податоци

Извор на податоци: Статистичко истражување за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови.

Рамка на која се темели изворот на податоците: Статистички деловен регистар и Статистичко истражување за издадени одобренија за градење (Град.51).

Методот со кој се прибираат податоците: При креирање на примерокот е применет методот на целосно истражување со cut-off праг.

Големина на примерокот: Избраните деловни субјекти покриваат 85% од вкупната вредност на извршените градежни работи од страна на деловните субјекти. Во

примерокот за 2024 година се опфатени 176 деловни субјекти.

Фреквенција на ажурирање на примерокот: Примерокот се ажурира пред спроведување на секое ново истражување (пред секој нов референтен период).

S.18.2	**Фреквенција на прибирање податоци**

Месечна.

S.18.3	**Прибирање на податоците**

Податоците за извршените градежни работи се прибираат со статистичкиот образец - Месечен извештај за вредноста на извршените и договорените градежни работи, вкупен број на работници и извршени ефективни часови“ (Град.21), кој на извештајните единици им е достапен на веб-страницата на ДЗС и тоа преку системот за електронско прибирање податоци (Е-Стат) https://estat.stat.gov.mk/ . Деловните субјекти ги пополнуваат податоците за тековниот месец и ги доставуваат до ДЗС најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

S.18.4	**Проверка на податоците**

Валидација на податоците во образецот:При приемот на обрасците (во E-Stat) се евидентираат, контролираат и превземаат во апликацијата (во Access). Со апликацијата се спроведуваат дополнителни контроли според дефинираните правила за валидација. Во случај да има грешки и/или нелогичности се контактираат давателите на податоците. Се контролира опфатноста која треба да биде 100%.

Валидација на излезните податоци:Излезните податоци се анализираат и потврдуваат.Податоците се споредуваат со податоците од претходниот референтен период. Во однос на идентификувани екстремни вредности излезните податоци се анализираат и потврдуваат и на елементарно ниво (претпријатие).

S.18.5	**Компилирање податоци**

Импутација: Се врши импутација на неодговорите со податок од некој претходен период зависно од карактерот на фирмата и видот на извршени и договорени градежни работи.

Пондери: Не се врши пондерирање на излезните податоци и не се врши пресметување на пондери.

S.18.5.1	**A7. Стапка на импутација**

Стапката на импутација не е пресметана.

S.18.6	**Прилагодување**

Временската серија се прилагодува со користење на софтверот JDemetra+, од кој се користи Tramo/Seats спецификацијата (TRAMO-SEATS, ARIMA, Ljung-Box test).

S.18.6.1	**Сезонско прилагодување**

Временската серија се прилагодува со користење на софтверот JDemetra+, од кој се користи Tramo/Seats спецификацијата (TRAMO-SEATS, ARIMA, Ljung-Box test).

S.19	**Коментар**

A.1	Анекси